

ĐỀ KIỂM TRA KIẾN THỨC MÔN LỊCH SỬ 9 (ĐỀ 1)

A. LỊCH SỬ VIỆT NAM

Câu 1 (2,0 điểm):

Bằng hiểu biết của em về phong trào yêu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản đầu thế kỉ XX, em hãy lí giải vì sao Phan Bội Châu là nhà lãnh đạo tiêu biểu nhất cho khuynh hướng đó.

Câu 2 (2,0 điểm):

Phân tích chính sách văn hóa, giáo dục của thực dân Pháp ở Việt Nam trước Chiến tranh thế giới I. Vì sao trước những chính sách về văn hóa, giáo dục đó nhân dân ta vẫn giữ được bản sắc văn hóa dân tộc?

Câu 3: (2,0 điểm)

Vì sao Nguyễn Tất Thành lại ra đi tìm đường cứu nước? Hướng đi của Người có gì mới so với những nhà yêu nước chống Pháp trước đó?

B. LỊCH SỬ THẾ GIỚI

Câu 4.(12 điểm) Trung Quốc sau cuộc nội chiến kéo dài (1946-1949) nhà nước cộng hòa nhân dân Trung Hoa ra đời, cũng từ đây đất nước Trung Quốc có nhiều khởi sắc.

Em hãy:

- *Cuộc cách mạng dân tộc dân chủ ở Trung Quốc (1946 – 1949) thành công đã có ảnh hưởng như thế nào đối với sự nghiệp cách mạng Trung Quốc nói riêng và cách mạng thế giới nói chung ?*
- *Tại sao năm 1978, Trung Quốc phải tiến hành cải cách mở cửa ? Nội dung cơ bản của đường lối cải cách là gì ? Thực hiện đường lối cải cách, từ năm 1978 đến năm 2000 Trung Quốc đã có những biến đổi căn bản như thế nào*
- *Trong các đường lối xây dựng xã hội chủ nghĩa từ cuối năm 1978 của Đảng và Nhà nước Trung Quốc, theo em, đường lối nào là đóng vai trò quyết định dẫn đến thắng lợi của công cuộc cải cách ? Tại sao ?*
- *Theo em, công cuộc cải cách kinh tế – xã hội hiện nay tại Trung Quốc còn có những hạn chế gì ?*
- *Đường lối cải cách của Trung Quốc (năm 1978) và cải tổ của Liên Xô (năm 1985) có những điểm gì giống và khác nhau ? – Cho biết kết quả của công cuộc cải cách ở Trung Quốc và công cuộc cải tổ ở Liên Xô, từ đó rút ra những bài học kinh nghiệm cho công cuộc Đổi mới ở Việt Nam.*

Câu 5 (2,0 điểm):

Bằng hiểu biết chung về các nước Đông Nam Á:

a. Hãy làm rõ biến đổi lớn nhất của các nước Đông Nam Á từ sau Chiến tranh thế giới thứ II.

b. Việt Nam đứng trước những thuận lợi và khó khăn nào khi ASEAN trở thành Cộng đồng khu vực (12/2015)?

II. Đáp án và thang điểm đề I

CÂU	NỘI DUNG	
1	<p>Phan Bội Châu là nhà lãnh đạo tiêu biểu nhất cho khuynh hướng dân chủ tư sản.</p> <p>* Trình bày hoạt động yêu nước tiêu biểu của Phan Bội Châu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Năm 1904, Phan Bội Châu cùng một số nhà yêu nước lập ra Duy tân hội với mục đích là đánh đuổi thực dân Pháp, lập ra một nước Việt Nam độc lập. 0.2 - Đầu năm 1905, Phan Bội Châu sang Nhật nhờ giúp khí giới, tiền bạc để đánh Pháp nhưng người Nhật chỉ hứa đào tạo cán bộ cho cuộc bạo động vũ trang sau này. Hội Duy tân phát động thành viên tham gia phong trào Đông du,.. 0.2 - Phong trào Đông du phát triển mạnh, thuận lợi, số học sinh sang Nhật có lúc lên tới 200 người. 0.2 - Tháng 9 năm 1908, thực dân Pháp câu kết với Nhật và yêu cầu trục xuất những người yêu nước Việt Nam. 0.2 - Tháng 3 năm 1909, Phan Bội Châu buộc phải rời Nhật Bản, phong trào Đông Du tan rã, hội Duy tân ngừng hoạt động. <p>* Giải thích Phan Bội Châu là nhà lãnh đạo tiêu biểu nhất cho khuynh hướng dân chủ tư sản vì:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ông xác định đúng kẻ thù là thực dân Pháp, giải quyết được mâu thuẫn lớn nhất trong xã hội là mâu thuẫn dân tộc. 0.25 - Biện pháp đấu tranh là bạo động vũ trang phù hợp với truyền thống đấu tranh của dân tộc... 0.25 - Với chủ trương cầu viện, cầu học Phan Bội Châu đã bước đầu hướng cách mạng Việt Nam ra thế giới, gắn vấn đề dân tộc với vấn đề thời đại, tạo mối liên hệ giữa cách mạng trong nước với bên ngoài. 0.25 - Phan Bội Châu đã viết nhiều tác phẩm như: Hải ngoại huyết thư, Việt Nam vong quốc sử...khích lệ lòng yêu nước, tố cáo tội ác thực dân Pháp 	
2	<p>Phân tích chính sách văn hóa, giáo dục của thực dân Pháp ở Việt Nam trước Chiến tranh thế giới I.</p> <p>Chính sách văn hóa, giáo dục trước Chiến tranh thế giới I.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pháp duy trì chế độ giáo dục thời phong kiến, một số kì thi có thêm môn Tiếng Pháp. 0.15 - Pháp mở một số trường học nhằm đào tạo lớp người bản xứ phục vụ cho công việc cai trị. Pháp cũng cho mở một số cơ sở văn hóa y tế.... 0.15 - Khuyến khích các hoạt động mê tín dị đoan, tệ nạn xã hội như: cờ bạc, rượu chè... 0.15 - Mở trường học một cách hạn chế, chủ yếu là các trường tiểu học, 0.15 - Sách báo xuất bản công khai tuyên truyền cho chính sách “khai hóa” của thực dân, gieo rắc ảo tưởng hòa bình hợp tác với đế quốc và phong kiến. 0.15 <p>Nhận xét: Các chính sách văn hóa giáo dục của thực dân Pháp nhằm thi hành triệt để chính sách văn hóa nô dịch, phục vụ cho công cuộc khai thác thuộc địa. 0.25</p> <p>Nhân dân ta vẫn giữ được bản sắc văn hóa dân tộc vì:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thực dân Pháp hạn chế mở trường học, tiếng Pháp là môn tự nguyện, nhân dân vẫn chủ yếu học chữ Hán và Quốc ngữ nên nhân dân vẫn duy trì nền văn hóa lâu đời. 0.25 - Nền văn hóa Việt Nam có bề dày lịch sử mang đặc sắc riêng của dân tộc Việt 0.25 - Nhân dân có tinh thần yêu nước, tự hào về bản sắc văn hóa dân tộc và luôn có ý thức lưu giữ từ đời này qua đời khác. 0.5 	
Câu 3	<ul style="list-style-type: none"> - Nguyễn Tất Thành sinh ngày 19-5-1890 ở Kim Liên – Nam Đàn – Nghệ An. - Tuy khâm phục các nhà yêu nước như : Phan Đình Phùng, Hoàng Hoa Thám, Phan Bội Châu, Phan Châu Trinh nhưng Người không tán thành đường lối hoạt động của họ nên Người quyết định tìm ra con đường cứu nước cho dân tộc. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Giữa năm 1911 tại bến cảng Nhà Rồng – Sài Gòn, Nguyễn Tất Thành xuống làm phụ bếp cho một tàu buôn của Pháp để có cơ hội ra nước ngoài xem học làm ăn như thế nào rồi sẽ về giúp đồng bào cứu nước. - Người đi qua nhiều nước ở các Châu Âu, Mĩ, Phi với cuộc hành trình dài 6 năm. - Năm 1917 Người trở về Pháp. Ở đây Người đã làm nhiều nghề, học tập, rèn luyện, tham ra hoạt động trong Hội những người Việt Nam yêu nước. - Người viết báo, tuyên đơn tố cáo thực dân, tuyên truyền cho cách mạng Việt Nam. - Sống và hoạt động trong phong trào công nhân Pháp, tiếp nhận ảnh hưởng của Cách Mạng tháng Mười Nga, tư tưởng của Người đã có những biến chuyển. - Những hoạt động của Người tuy mới chỉ bước đầu nhưng là điều kiện quan trọng để người xác định con đường cứu nước đúng cho dân tộc Việt Nam. 	
<p>Câu 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Cuộc cách mạng dân tộc dân chủ ở Trung Quốc (1946 – 1949) thành công đã có ảnh hưởng như thế nào đối với sự nghiệp cách mạng Trung Quốc nói riêng và cách mạng thế giới nói chung ?</i> <p>Hướng dẫn làm bài.</p> <p>+ Ý nghĩa của sự kiện đó đối với Cách mạng Trung Quốc: Thắng lợi này đã chấm dứt hơn 100 năm nô dịch của đế quốc, xóa bỏ tàn dư phong kiến, đánh dấu Cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở Trung Quốc đã thành công. • Mở ra cho nhân dân Trung Quốc một kỷ nguyên mới: Kỷ nguyên độc lập tự do và tiến lên chủ nghĩa xã hội trong lịch sử Trung Quốc. • Từ sau thắng lợi đó, nhân dân Trung Quốc dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã liên tiếp giành nhiều thắng lợi trong công cuộc xây dựng đất nước. • Đặc biệt, từ năm 1978 đến nay, với đường lối đổi mới, Đảng Cộng sản và nhân dân Trung Quốc đã thu được nhiều thành tựu, nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Có thể nói, Trung Quốc là nước chủ nghĩa xã hội đầu tiên tiến hành cải cách mở cửa thành công.</p> <p>+ Thành công của Cách mạng Trung Quốc có ảnh hưởng đến sự nghiệp cách mạng thế giới nói chung. Với diện tích bằng ¼ diện tích châu Á và chiếm ¼ dân số toàn thế giới, thắng lợi của Cách mạng Trung Quốc có tác động to lớn đến Cách mạng thế giới, mà trước hết là tăng cường lực lượng cho phe chủ nghĩa xã hội và động viên cổ vũ phong trào giải phóng dân tộc trên toàn thế giới, đặc biệt là các nước Á, Phi, Mĩ Latinh. • Việc Trung Quốc thu được nhiều thắng lợi từ sau cuộc Cách mạng dân tộc dân chủ (1946 – 1949) đã để lại nhiều bài học cho Cách mạng các nước, đặc biệt là Việt Nam, một nước gần Trung Quốc, đang tiến hành cải cách và đổi mới đất nước. • Thành công của Cách mạng dân tộc dân chủ Trung Quốc (1946 – 1949) không những có ý nghĩa đối với sự nghiệp Cách mạng Trung Quốc nói riêng mà còn ảnh hưởng rất lớn, tác động tích cực đến sự nghiệp Cách mạng thế giới nói chung. •</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tại sao năm 1978, Trung Quốc phải tiến hành cải cách mở cửa ? Nội dung cơ bản của đường lối cải cách là gì ? Thực hiện đường lối cải cách, từ năm 1978 đến năm 2000 Trung Quốc đã có những biến đổi căn bản như thế nào ?</i> <p>Hướng dẫn làm bài.</p> <p>1) Nguyên nhân Trung Quốc phải tiến hành cải cách, mở cửa năm 1978 :</p> <p>* Khách quan</p> <p>– Năm 1973, cuộc khủng hoảng dầu mỏ bùng nổ, tiếp theo là những cuộc khủng hoảng về chính trị, kinh tế, tài chính... Những cuộc khủng hoảng này đặt nhân loại đứng trước những vấn đề bức thiết phải giải quyết như tình trạng voi cạn dần nguồn tài nguyên, bùng nổ dân số...</p>	

– Yêu cầu cải cách về kinh tế, chính trị, xã hội để thích nghi với sự phát triển nhanh chóng của cách mạng khoa học – kỹ thuật và sự giao lưu, hợp tác quốc tế ngày càng phát triển mạnh mẽ theo xu thế quốc tế hoá.

– Trong bối cảnh trên, yêu cầu lịch sử đặt ra đối với tất cả các nước là phải nhanh chóng cải cách về kinh tế, chính trị – xã hội để thích ứng.

*** Chủ quan**

– Đối nội: từ năm 1959 đến năm 1978 Trung Quốc trải qua 20 năm không ổn định về kinh tế, chính trị, xã hội. Với việc thực hiện đường lối “Ba ngọn cờ hồng” nền kinh tế Trung Quốc rơi vào tình trạng hỗn loạn, sản xuất giảm sút nghiêm trọng, đời sống nhân dân gặp nhiều khó khăn... Trong nội bộ Đảng và Nhà nước Trung Quốc diễn ra những bất đồng gay gắt về đường lối, tranh chấp về quyền lực, đỉnh cao là cuộc “Đại cách mạng văn hóa vô sản” (1966 – 1976)...

– Đối ngoại: xảy ra những cuộc xung đột biên giới giữa Trung Quốc với các nước láng giềng như Ấn Độ, Liên Xô... -> Bối cảnh lịch sử trên đòi hỏi Trung Quốc tiến hành cải cách để phù hợp với xu thế chung của thế giới và đưa đất nước thoát ra khỏi tình trạng không ổn định...

2) Đường lối đổi mới.

– Tháng 12 – 1978, hội nghị Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc do Đặng Tiểu Bình khởi xướng, đã vạch ra đường lối đổi mới, mở đầu cho công cuộc cải cách kinh tế, xã hội ở Trung Quốc.

– Đến đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ XIII (cuối năm 1987) đường lối này được nâng lên thành đường lối chung của Đảng Cộng sản và Nhà nước Trung Quốc.

– Trong giai đoạn đầu sẽ xây dựng “chủ nghĩa xã hội mang màu sắc Trung Quốc”.

Lấy xây dựng kinh tế làm trọng tâm, kiên trì nguyên tắc:

Con đường xã hội chủ nghĩa. •

Chuyên chính dân chủ nhân dân. •

Sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, Chủ nghĩa Mác – Lênin và Tư tưởng Mao Trạch Đông. •

– Thực hiện cải cách mở cửa phân đấu xây dựng Trung Quốc thành nước xã hội chủ nghĩa hiện đại hoá, giàu mạnh, dân chủ và văn minh.

3) Thành tựu.

* Kinh tế : Năm 1998, kinh tế Trung Quốc tiến bộ nhanh chóng, đạt tốc độ tăng trưởng cao nhất thế giới (GDP tăng 8% – năm), đời sống nhân dân cải thiện rõ rệt.

* Chính trị – xã hội : đời sống nhân dân không ngừng được nâng cao. Thu hồi được Hồng Kông (7 – 1997) và Ma CaO (12 – 1999)

* Nền khoa học – kỹ thuật, văn hóa, giáo dục Trung Quốc đạt thành tựu khá cao (năm 1964, thử thành công bom nguyên tử; năm 2003: phóng thành công tàu “Thần Châu 5” vào không gian)

* Về đối ngoại : bình thường hóa quan hệ ngoại giao với Liên Xô, Mông Cổ, Việt Nam..., mở rộng quan hệ hữu nghị, hợp tác với các nước trên thế giới, góp sức giải quyết các vụ tranh chấp quốc tế.

* Từ sau khi thực hiện cải cách Trung Quốc đã đạt được nhiều thành tựu về kinh tế, tình hình chính trị, xã hội ổn định. Vai trò của Trung Quốc nâng cao trên trường quốc tế.

- Trong các đường lối xây dựng xã hội chủ nghĩa từ cuối năm 1978 của Đảng và Nhà nước Trung Quốc, theo em, đường lối nào là đóng vai trò quyết định dẫn đến thắng lợi của công cuộc cải cách ? Tại sao ?

Trong các đường lối xây dựng chủ nghĩa xã hội từ cuối năm 1978 ở Đảng và Nhà nước Trung Quốc thì đường lối đóng vai trò quyết định dẫn đến thắng lợi của công cuộc cải cách là : Lấy xây dựng kinh tế làm trọng tâm, kiên trì nguyên tắc:

– Con đường xã hội chủ nghĩa

– Chuyên chính dân chủ nhân dân.

– Sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, Chủ nghĩa Mác – Lênin – Tư tưởng Mao Trạch Đông.

Bởi vì:

– Trước năm 1978, do đường lối “ba ngọn cờ hồng” đã làm cho kinh tế Trung Quốc khủng hoảng (nạn đói diễn ra trầm trọng, đời sống nhân dân vô cùng khó khăn, sản xuất ngưng trệ, tụt hậu so với thế giới)

– Kinh tế là nhân tố hàng đầu thúc đẩy sự phát triển của các lĩnh vực xã hội, chính trị, quân sự... Vì vậy trong đường lối cải cách mở cửa của Trung Quốc, việc phát triển kinh tế được lấy làm yếu tố trung tâm.

- ***Theo em, công cuộc cải cách kinh tế – xã hội hiện nay tại Trung Quốc còn có những hạn chế gì ?***

– Một là, tụt hậu xa hơn về kinh tế, khoa học – kĩ thuật so với các cường quốc tư bản phương Tây trước sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng khoa học – công nghệ hiện nay. Vì sự phát triển khoa học – kĩ thuật của thế giới vừa tạo ra thời cơ cho những nước tiếp cận được, đồng thời cũng vừa tạo ra nguy cơ đối với những nước không tiếp cận được.

– Hai là, chệch hướng xã hội chủ nghĩa. Nguy cơ này dẫn tới mất vai trò lãnh đạo của Đảng, mất định hướng xã hội chủ nghĩa.

– Ba là nạn tham nhũng, mâu thuẫn xã hội và các tệ nạn xã hội khi phát triển kinh tế thị trường phải đối mặt với suy thoái đạo đức, phân cực giàu nghèo quá lớn, mất công bằng và ổn định xã hội.

– Bốn là diễn biến hoà bình của các thế lực thù địch chống phá sự nghiệp cách mạng của Trung Quốc...

- ***Đường lối cải cách của Trung Quốc (năm 1978) và cải tổ của Liên Xô (năm 1985) có những điểm gì giống và khác nhau ? – Cho biết kết quả của công cuộc cải cách ở Trung Quốc và công cuộc cải tổ ở Liên Xô, từ đó rút ra những bài học kinh nghiệm cho công cuộc Đổi mới ở Việt Nam.***

Hướng dẫn làm bài

Để sửa chữa thiếu sót, sai lầm đưa đất nước thoát khỏi suy thoái, khủng hoảng, tiến kịp với xu thế thời đại, Trung Quốc tiến hành cải cách – mở cửa (12 – 1978), Liên Xô tiến hành cải tổ (3 – 1985)...

+ Điểm giống :

Thực hiện đổi mới toàn diện về kinh tế, chính trị, xã hội trong đó đổi mới kinh tế là trung tâm.

Chuyển từ kinh tế kế hoạch hóa tập trung sang kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa có sự điều tiết của nhà nước...

Mở rộng quyền tự do dân chủ, đổi mới mọi mặt đời sống xã hội, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân...

+ Điểm khác :

Liên Xô

Trung Quốc